

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของสภาพการณ์ความเชื่อ ในเรื่องอัตลัษิตและเพศที่มีต่อพฤติกรรม การคล้อยตาม โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการคล้อยตามของนักศึกษา ที่มีความเชื่อใน เรื่องอัตลัษิตต่างกัน ในสภาพการณ์ ที่เป็นกลุ่มครูและกลุ่มเพื่อน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการคล้อยตาม ของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ในสภาพการณ์ที่เป็นกลุ่มครูและกลุ่มเพื่อน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการคล้อยตามของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ที่มีความเชื่อใน เรื่องอัตลัษิตต่างกัน ในสภาพการณ์ที่เป็นกลุ่มครูและกลุ่มเพื่อน
4. เพื่อศึกษาโดยรวมของสภาพการณ์ ความเชื่อในเรื่องอัตลัษิตและเพศที่มีต่อ พฤติกรรมการคล้อยตาม

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ในสภาพการณ์ที่เป็นกลุ่มครูและในสภาพการณ์ที่เป็นกลุ่มเพื่อน นักศึกษาจะมีระดับพฤติกรรมการคล้อยตามแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีความเชื่อในอัตลัษิตจากภายในและนักศึกษาที่มีความเชื่อใน อัตลัษิตจากภายนอกจะมีระดับพฤติกรรมการคล้อยตามแตกต่างกัน
3. นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงจะมีระดับพฤติกรรมการคล้อยตามแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2517 อายุระหว่าง 17 - 19 ปี มีระดับคะแนนเฉลี่ยจากภาคเรียนแรกถึงภาคเรียนที่ 5 ระหว่าง 2.0 - 2.5 จำนวน 80 คน ชาย 40 คน หญิง 40 คน ซึ่งคัดเลือกมาจากนักศึกษาจำนวน 200 คน เป็นชายและหญิงเท่ากัน โดยให้ตอบแบบสอบถามวัดความเชื่อใจในเรื่องอคติจิตจากภายใน - ภายนอก ซึ่งผู้วิจัยได้แปลและเรียบเรียงมาจากแบบสอบถามของโรตเตอร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่ได้รับคะแนนจากแบบสอบถามขั้นสูงและค่าจำนวน 20 % ของกลุ่มผู้เข้าสอบทั้งหมด เมื่อแยกตามเพศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามวัดความเชื่อใจในเรื่องอคติจิตจากภายใน - ภายนอก (Internal - External Control Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้แปลและเรียบเรียงมาจากแบบสอบถามของโรตเตอร์¹ (Rotter, 1966)
2. แบบสอบถามวัดพฤติกรรมการณ์การคล้อยตาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยยึดหลักของแอสช์² (Asch, 1957)

¹ Julian B. Rotter, "Generalized Expectancies for Internal versus External Control of Reinforcement" Psychological Monograph. 60(1966), 11-12.

² Solomon E. Asch, Social Psychology (New Jersey : Prentice - Hall, 1957), pp.451-453.

* การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three - way analysis of variance โดยมีสภาพการณ์ ความเชื่อในเรื่องอศลิชิต และเพศ เป็นตัวแปรอิสระ มีคะแนน พฤติกรรมการคล้อยตามเป็นตัวแปรตาม

๒๒ ขอค้นพบ

1. สภาพการณ์ที่เป็นกลุ่มครูและสภาพการณ์ที่เป็นกลุ่มเพื่อนมีผลทำให้นักศึกษามีระดับพฤติกรรมการคล้อยตามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่นักศึกษาที่เข้ารับการทดลองในกลุ่มครูมีพฤติกรรมการคล้อยตามสูงกว่านักศึกษาที่เข้ารับการทดลองในกลุ่มเพื่อน

2. นักศึกษาที่มีความเชื่อในอศลิชิตจากภายในและนักศึกษาที่มีความเชื่อในอศลิชิตจากภายนอกมีระดับพฤติกรรมการคล้อยตามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาที่มีความเชื่อในเรื่องอศลิชิตจากภายนอกมีพฤติกรรมการคล้อยตามสูงกว่านักศึกษาที่มีความเชื่อในอศลิชิตจากภายใน

3. นักศึกษาชายและหญิงมีระดับพฤติกรรมการคล้อยตามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษานึ่งมีพฤติกรรมการคล้อยตามสูงกว่านักศึกษาชาย

๒๓ ขอเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ไปใช้ในทางปฏิบัติสำหรับครูและนักเรียน จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าครูมีอิทธิพลในการทำให้เกิดการคล้อยตาม ดังนั้นในการเรียน การสอนครูควรฝึกฝนให้เด็กมีนิสัยในการคล้อยตามน้อยที่สุดและพยายามสร้างบรรยากาศให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด ซึ่งอาจทำได้โดย

1.1 การเน้นการเรียนการสอนให้ "ผู้เรียน" เป็นศูนย์กลาง ครูไม่ควรป้อนความรู้ให้แก่เด็กฝ่ายเดียว เพราะเป็นการสร้างนิสัยที่ขอมล้อยตามผู้อื่นและทำให้ขาดความรู้ที่ลึกซึ้งกับเด็ก ขควรให้เด็กมีส่วนร่วมในค่านการ เรียนการสอนมากที่สุด

1.2 การมอบหมายงานให้เด็กทำ ควรให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กเพื่อให้เกิดความมั่นใจในตนเอง หรือรู้สึกว่าคุณเองประสบความสำเร็จในการทำงาน มีความกล้าที่จะทำงานตามความคิดเห็นของตนเอง การให้งานที่ยากเกินไปจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกล้มเหลวถ้าเขาทำงานนั้นไม่ได้ ขาดความเชื่อ มั่นในตนเอง หันมาเลียนแบบหรือล้อยตามผู้อื่น

1.3 การถาม ตอบปัญหาในชั้นเรียน เมื่อนักเรียนคนใดตอบคำถาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เป็นความคิดเห็นของนักเรียนคนนั้น มิใช่เป็น คำตอบที่เขาอย่างเพื่อน ครูควรให้คำชมเชยต่อหน้าเด็กส่วนใหญ่ ไม่ว่าคำตอบนั้นจะถูกหรือผิดก็ตาม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ตัวแปรที่น่าสนใจในการที่จะนำมาศึกษาเพื่อให้ทราบหรืออธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมการล้อยตามได้คือชั้น ใดแก่ตัวแปรทางค่านความวิตกกังวล การอบรมเลี้ยงดู นอกจากนี้ยังมีอีกตัวแปรหนึ่ง ใดแก่ตัวแปรเกี่ยวกับลำดับการเกิด (birth order) เพราะมีผู้พบว่าตัวแปรค่านนี้มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมการล้อยตาม ซึ่งตัวแปรในค่านลำดับการ เกิดคนนี้ ในทฤษฎีของเบส (Bass) ไม่ได้ระบุไว้ว่ามีอิทธิพลที่จะทำให้ระดับการล้อยตามแตกต่างกันไป จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งในการที่จะนำมาศึกษา

2. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมการล้อยตามที่ควรใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้สร้างแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการล้อยตามเป็นการจำแนกเสียงที่ไคยีน (Auditory discrimination) เช่น จำแนกอัตราเร็วในการกระทบกันของเครื่อง เมโทรโนมิเตอร์ที่บันทึกเทปไว้ ซึ่งคาดว่าจะให้ความสะดวกและประหยัดเวลามากกว่า

3. ระยะเวลาเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่จะต้องทำการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรมการคล้อยตามได้ดียิ่งขึ้น เช่น เด็กในวัยอายุประมาณ 11-14 ปี ซึ่งเป็นระยะวัยรุ่นตอนต้น เด็กเหล่านี้เน้นความสำคัญของกลุ่มเพื่อนมาก ต้องการเป็นส่วนหนึ่งหรือได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าเด็กวัยนี้น่าจะมีพฤติกรรมการคล้อยตามเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มครู แตกต่างไปจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ นอกจากนี้บุคคลอีกวัยหนึ่งที่น่าสนใจในการที่จะนำมาทำการศึกษาคือ วัยผู้ใหญ่ ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป เนื่องจากบุคคลวัยนี้มีประสบการณ์ชีวิตและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มาก การตัดสินใจต่าง ๆ จะเป็นไปโดยเหตุและผลมากกว่า จึงน่าสนใจในการที่จะศึกษาว่าการคล้อยตามของบุคคลวัยนี้จะเป็นไปเช่นไร

4. ควรทำการศึกษากับบุคคลในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ เช่น วิศวกร จิตรกร ทหาร ตำรวจ ฯลฯ ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าในแต่ละกลุ่มอาชีพ บุคคลจะมีบุคลิกลักษณะที่ต่างกันออกไป เช่น นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีลักษณะเฉพาะที่เป็นตัวของตัวเองคือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ส่วนมากเป็นบุคคลที่ประพฤติตนอยู่ในกฎเกณฑ์ เป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่ตั้งงาม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่านิยม หรือการฝึกหัดต่าง ๆ ที่บุคคลเหล่านั้นเคยได้รับจากสถาบันที่เคยศึกษา ดังนั้นบุคคลในอาชีพต่างกัันน่าจะมีระดับพฤติกรรมการคล้อยตามมากน้อยต่างกันไป ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องทำการศึกษาย่างยิ่ง นอกจากนี้ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะให้ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะผิดปกติ เช่น ขูวอาชญากร คนหูหนวก คนตาบอด เพื่อประโยชน์ในด้านจิตวิทยาสังคมต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย